

Vergaderjaar 1992-1993

23 196

Wijziging van de Wet op de economische delicten en andere wetten met het oog op de verhoging van de straffen gesteld op ernstige milieudelicten, de strafbaarstelling van een aantal feiten als economische delicten en de aanpassing van de indeling van de economische delicten

A

OORSPRONKELIJKE TEKST VAN HET VOORSTEL VAN WET EN DE MEMORIE VAN TOELICHTING ZOALS VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE EN VOOR ZOVER NADIEN GEWIJZIGD

I. VOORSTEL VAN WET

Artikel I

Onderdeel A

in artikel 1 onder 1° was gesteld:
Overtredingen

in artikel 1 onder 2° was gesteld:

– de Wet toezicht effectenverkeer, artikelen 3, eerste lid, 4, tweede lid, 5, eerste en derde lid, 6, eerste en vierde lid, 7, eerste lid, 9, tweede lid, 10, eerste en vierde lid, 11, eerste lid, 13, tweede lid, 16, eerste en derde lid, 18, 20, 21, vierde, vijfde en zesde lid, 22 en 24, derde en vierde lid;

– de Wet toezicht kredietwezen, de artikelen 2, 6, derde en vierde lid, 7, derde lid, 11, eerste lid, 16, tweede, derde en vierde lid, 19, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, 20, 21, eerste lid, 22, tweede en derde lid, 24, tweede en vijfde lid, onder a, 25, achtste lid, 26, 27, 29, derde lid, 33, derde lid, 42, 43, eerste en vierde lid, 45 en 46;

in artikel 1 onder 3° ontbrak:

de Woningwet, artikel 120;

in artikel 1 onder 4° ontbrak:

het Buitengewoon Besluit Arbeidsverhoudingen 1945, artikel 8;

in artikel 1 onder 4° was gesteld:

– de Wet effectenhandel, de artikelen 4, eerste lid, 5, tweede lid, 6, eerste en derde lid, 8, tweede lid;

– de Wet toezicht verzekeringsbedrijf, de artikelen 7, tweede lid, 8a, 10, 19a, eerste lid, 23, tweede lid, 26, eerste en tweede lid, 28, eerste lid, tweede lid, eerste en derde volzin, zevende lid, en achtste lid, eerste volzin, 29, eerste en tweede lid, 30a, 29b, eerste lid, 29c, eerste lid, eerste volzin, en tweede lid, 29d, vierde lid, 31, eerste lid, 33, tweede lid, 34, tweede en vijfde lid, eerste volzin, 35, 35a, eerste lid, 38, eerste lid, 47, tweede lid, 50, vierde lid, 50a, 50b, eerste en tweede lid, 50j, vijfde lid, 50l, 50m, vierde lid, 54, eerste lid, 57, eerste lid, 63, eerste lid, 64, vierde lid, eerste volzin, 70, derde lid, 81, achtste lid, 81a, eerste lid, 81b, tweede en elfde lid, 82 en 83, eerste, tweede, derde, zesde lid, laatste volzin, en zevende lid;

– het Burgerlijk Wetboek, Boek 2 (Rechtspersonen) – voor zover betrekking hebbende op coöperaties, onderlinge waarborgmaatschappijen, naamloze vennootschappen, besloten vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid en Europese economische samenwerkingsverbanden – de artikelen 23, eerste lid, tweede volzin, 56, tweede lid, 61 onder b en d, 63b, 72, vierde lid, 75, 76a, tweede lid, 85, 91a, 86,

tweede lid, 94b, vierde lid, 94c, vijfde lid, 96, derde en vierde lid, 96a, zevende lid, tweede volzin, 103, 105, vierde lid, laatste zin, 120, vierde lid, 153, 154, derde lid, 169 eerste lid, 173, eerste lid, 186, 194, 196, tweede lid, 204b, vierde lid, 204c, vijfde lid, 230, vierde lid, 263, 264, derde lid, 279, eerste lid, 283, eerste lid, 362, zesde lid, laatste zin, 393, eerste lid, 394, derde lid, en 395;

Onderdeel B

in de tekst van het ingevoegde artikel 1a, onder 1°, was gesteld:

– de Wet chemische afvalstoffen, de artikelen 8, eerste lid, 16, tweede lid, 21, 24, eerste lid, 29, 31, 32 – voor zover aan dat artikel toepassing is gegeven met betrekking tot enige bepaling van paragraaf 3 –, en 54;

– de Wet voorkoming verontreiniging door schepen, de artikelen 5, 13 en 35, derde lid;

in de tekst van het ingevoegde artikel 1a, onder 1°, ontbrak de vermelding van de Wet bestrijding ongevallen Noordzee;

in de tekst van het ingevoegde artikel 1a, onder 2°, was gesteld:

– de Wet chemische afvalstoffen, de artikelen 3, 4, eerste lid, 5, 6, 7, 7a, 8, tweede lid, 16, eerste lid, 16d, 17, 18, eerste lid, 19, 20, 33, eerste

lid, 34, en 55 juncto artikel 18.6 van de Wet milieubeheer;

– de Wet voorkoming verontreiniging door schepen, de artikelen 6, tweede lid, 9, derde lid, 11, eerste, derde en vijfde lid, 12, eerste, tweede, derde en vierde lid, 16, 17, 23, eerste, tweede, vierde en vijfde lid, en 31;

in de tekst van het ingevoegde artikel 1a, onder 2°, ontbrak de vermelding van de Wet bestrijding ongevallen Noordzee;

in de tekst van het ingevoegde artikel 1a, onder 3°, was gesteld:

– de Wet bodembescherming, de artikelen 17, 18, 19, 22, eerste, tweede en vierde lid, 23, tweede en derde lid, 24, 36, eerste lid, 41, eerste lid, 43, eerste lid, 44, eerste en tweede lid, en 75 juncto artikel 18.6 van de Wet milieubeheer;

Onderdeel D

dit onderdeel luidde:

Artikel 6 wordt gewijzigd als volgt:

a. in het eerste lid, onder 1°, wordt na «artikel 1, onder 1°,» ingevoegd: of in artikel 1a, onder 1°;

b. in het eerste lid, onder 3°, wordt na «artikel 1, onder 1°,» ingevoegd: of in artikel 1a, onder 1°.

Onderdelen E, F, G, H

deze onderdelen ontbraken;

Onderdeel I

dit onderdeel was geletterd E; het ingevoegde artikel 23a luidde:

1. Onder de opsporingsambtenaren, bedoeld in de artikelen 18 tot en met 23, worden mede begrepen de ambtenaren, die ingevolge artikel 52, eerste lid, van de Grondwaterwet, artikel 83 van de Kernenergiewet, artikel 11, derde lid, van de Mijnwet 1903, artikel 28, eerste lid, van de Natuurbeschermingswet, artikel 25 van de Ontgrondingenwet, artikel 30, onder 3°, van de Vogelwet 1936, artikel 8, eerste lid, van de Wet bedreigde uitheemse diersoorten, artikel 96 van de Wet inzake de luchtverontreiniging of artikel 11 van de Wet gevaarlijke stoffen, zijn belast met de opsporing van strafbare feiten.

2. Bij de opsporing van overtredingen van voorschriften gesteld bij of krachtens de Wet gevaarlijke stoffen komen de bevoegdheden, genoemd in de artikelen 21, 22 en

23, slechts toe aan de ambtenaren van de Rijksverkeersinspectie en van het militair Korps controleurs gevaarlijke stoffen, die zijn aangewezen krachtens artikel 11 van de Wet gevaarlijke stoffen.

Onderdeel H

dit onderdeel was geletterd F; het toegevoegde vierde lid luidde:

4. Ten aanzien van overtredingen waarvan de kennisneming aan de kantonrechter is opgedragen, is artikel 349, tweede lid, van het Wetboek van Strafvordering van overeenkomstige toepassing, indien het feiten betreft die zijn begaan in samenhang met één of meer economische delicten, mits te zamen telastegelegd met één of meer van die economische delicten.

Artikel II

Dit artikel luidde:

Artikel 82 van de Afvalstoffenwet wordt gewijzigd als volgt:
het tweede lid vervalt, evenals het cijfer 1 geplaatst voor het eerste lid.

Artikel III

Dit artikel ontbrak.

Artikelen IV tot en met XXIII

Deze artikelen waren genummerd III tot en met XXII.

Artikel VII

Dit artikel was genummerd VI en luidde:

De Kernenergiewet wordt gewijzigd als volgt:

a. de artikelen 77 tot en met 79 en 81 vervallen;

b. in artikel 80 wordt «de artikelen 15, 19, 21, 26 of 38» telkens vervangen door: de artikelen 15, 21, 26, 38 of 76a, voor zover betrekking hebbend op een vergunning als bedoeld in artikel 15,

c. in artikel 83 wordt «de bij deze wet strafbaar gestelde feiten» vervangen door: overtredingen van de bij of krachtens deze wet gestelde voorschriften.

Artikel VIII

Dit artikel was genummerd VII en luidde:

In artikel 35, derde lid, van de Meststoffenwet wordt «misdrif» vervangen door: strafbaar feit.

Artikel XVII

Dit artikel was genummerd XVI en luidde:

Artikel 18.18 van de Wet milieubeheer vervalt.

Artikel XXI

Dit artikel was genummerd XX en luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 17 augustus 1989 ingediende voorstel van wet tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer (afvalstoffen) (21 246) tot wet wordt verheven, worden in de Wet op de economische delicten de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In artikel 1a, onder 1°, wordt in de opsomming na «de Wet milieubeheer» na «8.44, eerste en zesde lid,» ingevoegd: 10.1a, eerste lid, 10.1b, 10.33, 10.35, tweede lid, 10.38, 17.4, eerste en tweede lid,

2. In artikel 1a, onder 2°, wordt in de opsomming na «de Wet milieubeheer» na «8.44, vijfde lid» ingevoegd: «10.2, eerste en derde lid, 10.3, 10.4, eerste lid, 10.5a, 10.6, 10.8, eerste lid, 10.13, eerste lid, 10.14, eerste lid, 10.15, eerste lid, 10.20, eerste lid, 10.21 juncto 10.35, tweede lid, 10.26, eerste lid, 10.27, 10.28, 10.29, eerste en tweede lid, 10.30,», en wordt «15.32» vervangen door: 15.32, eerste en tweede lid.

Artikel XXII

Dit artikel was genummerd XXI en luidde:

Indien het bij koninklijke boodschap van 18 mei 1990 ingediende voorstel van wet tot uitbreiding van de Wet bodemsanering met een regeling inzake sanering van de bodem (21 556) tot wet wordt verheven, worden in de Wet op de economische delicten de volgende wijzigingen aangebracht:

1. In artikel 1a, onder 1°, wordt in de opsomming na «de Wet bodembescherming» «21» vervangen door: 19a, 27a-2, eerste en tweede lid,

2. In artikel 1a, onder 3°, wordt de

opsomming na «de Wet bodembescherming» vervangen door: de artikelen 17, 18, 19, 21, 22, eerste en tweede lid, 22a, 23, tweede, derde en vierde lid, 24, 25, tweede lid, tweede volzin, 27b, eerste en tweede lid, 27d, eerste, tweede en derde lid, 27f juncto 23, tweede, derde en vierde lid, 36, eerste lid, 41, eerste lid, 43, eerste lid, 44, eerste en tweede lid, 44a en 75 juncto artikel 18.6 van de Wet milieubeheer.

II MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen gedeelte

1 Inleiding

Aan deze paragraaf ontbrak de laatste zin.

2 Uitwerking probleemstelling

In de eerste alinea was bij de eerste vermelding van een geldboete opgenomen het bedrag van f 10 000

Het slot van de vijfde alinea luidde:

Dit doet zich voor bij het Besluit gebruik dierlijke meststoffen (Stb. 1987, 114), het Lozingenbesluit bodembescherming (Stb. 1990, 217) en het Besluit kwaliteit en gebruik overige organische meststoffen (Stb. 1991, 613). Bovendien zullen in het kader van de Wet bodembescherming tot stand worden gebracht het Besluit opslag in ondergrondse tanks en het Stortbesluit bodembescherming. In een verder verschieft ligt de totstandkoming van het op 26 maart 1991 (Stcrt. 60) voorgepubliceerde ontwerp-Besluit verplicht bodemonderzoek en het op 26 juni 1991 voorgepubliceerde ontwerp-Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming (Stcrt. 121, 130).

Aan deze paragraaf ontbrak de laatste alinea.

4 Hoofdpijnen van het wetsvoorstel

In de vierde alinea van het gedeelte onder het kopje «strafverzwaring ernstige milieudelicten» ontbrak de verwijzing, aan het slot van de eerste zin, naar de UCV van 14 oktober 1991. In die zin ontbrak «vierde of» gesteld voor «vijfde categorie» en was na «misdrijven»

opgenomen: en aan hechtenis van ten hoogste een jaar en/of een geldboete van de vierde categorie voor overtredingen.

In de eerste alinea van het gedeelte onder het kopje «Concentratie van milieudelicten in de WED (artikel 1a)» is toegevoegd de zin beginnende met «Daarbij is» en eindigende met «daaronder vallen». Voorts is in die alinea toegevoegd de verwijzing naar de wet bestrijding ongevallen Noordzee.

7 Deregulering

Opgenomen was de paragraaf luidende:

Zoals hiervoor reeds is uiteengezet, voorziet dit wetsvoorstel in verhoging van de strafposities ten aanzien van een aantal milieudelicten die ook thans reeds strafbaar zijn. Daarnaast wordt een beter toegankelijke inrichting voorgesteld van de categorieën in de artikelen 1 en 1a WED. Ook de vaststelling of een milieudelict dient te worden aange-merkt als misdrijf, dan wel als overtreding, wordt door dit voorstel vereenvoudigd. Naar in de voorgaande paragraaf is gesteld, brengt dit voorstel enige verzwaring mee van de werklast van het justitiële apparaat. Deze kan echter worden opgevangen binnen de op grond van het NMP ter beschikking gekomen middelen.

Toelichting op de artikelen

Artikel I, onderdeel B

In de derde alinea was gesteld: (lozingsverbod zonder vergunning); in de voorlaatste zin van die alinea was in de opsomming van wetsartikelen opgenomen: artikel 63 Wet milieugevaarlijke stoffen; in die opsomming ontbraken de woorden «onder andere».

De vierde en vijfde alinea van dit onderdeel luiden:

In aanvulling op hetgeen daaromtrent in paragraaf 4 van het algemeen gedeelte van deze memorie is gesteld, kan met betrekking tot de selectie van feiten, opgenomen in artikel 1a, onder 1°, WED nog het volgende worden opgemerkt. Bij de overwegingen omtrent opneming in de nieuwe categorie is de schadelijkheid, respectievelijk het risico van het feit voor het milieu als criterium genomen. Dat wil zeggen, dat voor

delicten die bestaan in de schending van verplichtingen van meer «administratieve» aard (zoals registratie-, en meldingsplichten), in beginsel niet een zwaardere sanctie is voorgesteld. Met betrekking tot deze feiten wijst het openbaar ministerie in zijn advies op de wel degelijk ernstig aard daarvan: het achterwege laten bij voorbeeld van vereiste meldingen kan plaats hebben ter voorkoming van ontdekking van feitelijke aantastingen van het milieu. Voorts wijst het openbaar ministerie erop, dat het voorstel in een aantal gevallen eveneens leidt tot zwaardere strafposities voor deze feiten. Dat is het geval, waar deze voorkomen in algemene maatregelen van bestuur ten aanzien waarvan voor alle daarin voorkomende delicten een hogere straf wordt voorzien. Het openbaar ministerie adviseert dan ook tot enige verdere aanvulling van de feiten in de eerste categorie van het voorgestelde artikel 1a WED.

Het advies is op dit punt niet gevolgd. Op zichzelf erkennen wij, dat de meer administratieve verplichtingen in de milieuwetgeving niet van ondergeschikt belang zijn, terwijl ook aanmerkelijk is dat de schending daarvan heel wel gepaard kan gaan met gedragingen die een werkelijke aantasting of directe bedreiging van het milieu vormen. Waar dat echter het geval is, vormen juist die daadwerkelijk milieuschadelijke of -bedreigende feiten zelf het aangrijpingspunt voor een strafrechtelijke reactie met de middelen die dit wetsvoorstel daartoe biedt. Deze benadering verdient naar ons oordeel de voorkeur, omdat het ingrijpende karakter van de voorgestelde strafverhoging ertoe dwingt de reikwijdte van de delicten waarvoor deze forse sancties kunnen worden toegepast, zoveel mogelijk te beperken tot de gedragingen die deze op zichzelf rechtvaardigen omdat zij een onmiddellijke inbreuk op of bedreiging van het beschermde (milieu) belang opleveren. Hieruit vloeit voort, dat het aantal gevallen waarin ook aan andere feiten hogere strafposities worden verbonden, niet groter moet zijn dan praktisch onvermijdelijk is. Waar genoemde «administratieve» feiten voorkomen in algemene maatregelen van bestuur die eveneens feiten bevatten die wel een directe aantasting of bedreiging van het milieu meebrengen, doet zich

een dergelijke praktische onvermijdelijkheid voor. Het uitsplitsen van de twee soorten feiten zou een – technisch gecompliceerde – aanpassing vergen van de desbetreffende algemene maatregelen van bestuur, evenals van de wetten waarop zij berusten. De hanteerbaarheid van deze regelingen zou daardoor worden verminderd. Het gevaar, dat daardoor de handhaving eerder wordt belemmerd dan bevorderd, heeft ons doen besluiten daartoe niet over te gaan.

Artikel I, onderdelen E, F, G, H

De toelichting op deze onderdelen ontbrak.

Artikel I, onderdeel I

Deze toelichting was opgenomen onder «Artikel I, onderdeel E».

Artikel I, onderdeel H

Deze toelichting was opgenomen onder «Artikel I, onderdeel F».

De voorlaatste alinea beginnende met «Ten aanzien van» en eindigende met «artikel 51 van de WED.» ontbrak.

Artikelen II tot en met XX

Deze toelichting was opgenomen onder «Artikelen II tot en met XIX».

Artikelen XXI en XXII

Deze toelichting was opgenomen onder «Artikelen XX en XXI». De tekst is geactualiseerd rekening houdende met de totstandkoming van de Wet van 13 mei 1993 tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer (afvalstoffen). De verwijzigingen naar het desbetreffende wetsvoorstel zijn vervangen door verwijzingen naar de wet.

De voorlaatste zin ontbrak.

Artikel XXIII

Deze toelichting was opgenomen onder «Artikel XXII». De daarin voorkomende verwijzingen naar het wetsvoorstel Afvalstoffen zijn vervangen door verwijzingen naar de Wet van 13 mei 1993 tot uitbreiding en wijziging van de Wet milieubeheer (afvalstoffen).